

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเปิดรับชมรายการธรรมรส-ธรรมรัฐ ของผู้ชม (2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการพระพุทธศาสนาทางโทรทัศน์ของผู้ชม (3) เพื่อศึกษาเนื้อหา รูปแบบ วิธีการนำเสนอ ของรายการธรรมรส-ธรรมรัฐ ที่มีผลต่อการเปิดรับชมรายการของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นประชากรในกรุงเทพมหานครที่รับชมรายการธรรมรส-ธรรมรัฐ โดยไม่จำกัดกลุ่มอายุ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสำหรับกรอกด้วยตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ t -test การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (one-way ANOVA) และการเปรียบเทียบเชิงซ้อนรายคู่ (multiple comparison) ด้วยวิธี LSD ในกรณีที่พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การวิจัย พบว่า

1. ประชากรที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป เปิดรับชมรายการ ธรรมรส-ธรรมรัฐ ($\bar{X} = 3.302$) มากกว่าประชากรที่มีอายุ 35-44 ปี ($\bar{X} = 3.215$) อายุ 25-34 ปี ($\bar{X} = 3.184$) อายุ 15-24 ปี ($\bar{X} = 3.166$) และอายุ 45-54 ปี เปิดรับชมรายการน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.983$)
2. ประชากรที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา เปิดรับชมรายการ ธรรมรส-ธรรมรัฐ ($\bar{X} = 3.268$) มากกว่า ระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X} = 3.244$) ระดับปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.203$) ระดับอาชีวศึกษา ($\bar{X} = 3.035$) และระดับสูงกว่าปริญญาตรี เปิดรับชมรายการน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.969$)
3. ประชากรส่วนใหญ่รับข้อมูลของรายการจากเพื่อน/ญาติแนะนำ ($\bar{X} = 3.264$) มากกว่า รับข้อมูลจากการได้ยินคนอื่นพูด ($\bar{X} = 3.174$) เปิดพบด้วยตนเองทางโทรทัศน์ ($\bar{X} = 3.138$) และรู้จักรายการ ธรรมรส-ธรรมรัฐ จากแหล่งอื่นๆ ($\bar{X} = 2.895$)
4. ประชากรส่วนใหญ่ชื่นชอบหัวข้อแสดงธรรมเรื่องความรัก ($\bar{X} = 3.276$) มากกว่า เรื่องศีลธรรม ($\bar{X} = 3.222$) เรื่องการเมือง ($\bar{X} = 3.220$) เรื่องครอบครัว ($\bar{X} = 3.076$) และชื่นชอบหัวข้อแสดงธรรมเรื่องอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.043$)

This thesis investigates factors affecting television audience exposure in the Bangkok Metropolitan area to the Dhammaros-Dhammarat nationally televised Buddhist program. Additionally considered are the behaviors of this audience in conjunction with this exposure. Finally taken into account are the contents and the style of presentation of this program as perceived by the subjects under investigation.

The research population consisted of 400 viewers of the Dhammaros-Dhammarat program residing in the Bangkok Metropolitan area. For the purposes of this investigation, the researcher did not take into consideration the demographical variable of viewer age in selecting respondents. The instrument of research was a questionnaire completed by the respondents themselves.

The techniques of descriptive statistics used in the analysis, formulation and tabulation of the data collected were frequency, percentage, mean, and

standard deviation. *t*-test and One-way analysis of variance (ANOVA) were also employed for testing purposes. In case of differences at a statistically significant level, the least significant difference (LSD) multiple comparison method was applied.

Findings are as follows:

1. Viewers who were fifty-five years of age or older more frequently viewed the Dhammaros-Dhammarat program ($\bar{X} = 3.302$) than viewers who were between the ages of thirty-five and forty-four ($\bar{X} = 3.215$). In order of frequency of viewing this program were viewers between the ages of twenty-five and thirty-four ($\bar{X} = 3.184$), between the ages of fifteen and twenty-four ($\bar{X} = 3.166$), and, finally, viewers between the ages of forty-five and fifty-four ($\bar{X} = 2.983$), respectively.

2. In regard to the levels of education of the viewers, those whose educational level was that of Prathom Sueksa viewed the Dhammaros-Dhammarat program more frequently ($\bar{X} = 3.268$) than those at the educational level of Matthayom Sueksa ($\bar{X} = 3.244$). In order of frequency of viewing this program were those who were holders of bachelor's degrees ($\bar{X} = 3.203$), those who were holders of vocational diplomas ($\bar{X} = 3.035$), and those who were holders of graduate degrees ($\bar{X} = 2.969$), respectively.

3. The majority of the viewers received information on this program from friends and relatives ($\bar{X} = 3.264$) in comparison to those who heard of this program from other people at a lower level ($\bar{X} = 3.174$), from stumbling on the program when turning on the television ($\bar{X} = 3.138$), and from other sources ($\bar{X} = 2.895$), respectively.

4. The majority of the viewers preferred the Dhamma topic on love ($\bar{X} = 3.276$) to the topics of moral issues ($\bar{X} = 3.222$), political issues ($\bar{X} = 3.220$), family issues ($\bar{X} = 3.076$), and other topics ($\bar{X} = 3.043$), respectively.